

2. UPORABA

NAČIN DELOVANJA: Sredstvo SELECT SUPER je selektivni in sistemski herbicid, ki vsebuje aktivno snov *kletodim*. Aktivna snov *kletodim* je po načinu delovanja uvrščena v skupino HRAC A. Inhibira encim acetolaktat sintetaza in na ta način preprečuje sintezo lipidov.

NAVODILO ZA UPORABO

1. GLAVNE UPORABE

Sredstvo SELECT SUPER se uporablja v:

- **oljni ogrščici** za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** ter **samosevnih žit** v odmerku 1 L/ha; tretira se jeseni ali spomladi, oz. od razvojne faze dveh razvitih listov do faze začetka rasti stebela (BBCH 12-30).
- **sladkorni in krmni pesi**:
 - za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
 - za zatiranje **enoletne latovke (*Poa annua*)** v odmerku 2 L/ha; tretira se v razvojni fazi od konca razraščanja naprej (od BBCH 29),
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2,5 L/ha.Sladkorno in krmno peso se tretira od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze, ko je prekritih 30% površine tal (BBCH 12-33).
- **krompirju**:
 - za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
 - za zatiranje **enoletne latovke (*Poa annua*)** v odmerku 2 L/ha; tretira se v razvojni fazi od konca razraščanja naprej (od BBCH 29),
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2,5 L/ha.Krompir se tretira od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze, ko se 30% rastlin stika med vrstami (BBCH 12-33).
- **čebuli iz semena in čebulčka, česnu, šalotki, spomladanski čebuli**:
 - za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
 - za zatiranje **enoletne latovke (*Poa annua*)** v odmerku 2 L/ha; tretira se v razvojni fazi od konca razraščanja naprej (od BBCH 29),
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2 L/ha.Navedene gojene rastline se tretira od razvojne faze jasno vidnega drugega lista do faze, ko čebulica doseže 50% pričakovanega premera (BBCH 12-45).
- **fižolu za stročje in za sveže zrnje** za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha; tretira se od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze devetih razvitih listov (BBCH 12-19).
- **grahu za stročje** za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha; tretira se od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze devetih podaljšanih internodijev (BBCH 12-39).
- **korenju**:
 - za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
 - za zatiranje **enoletne latovke (*Poa annua*)** v odmerku 2 L/ha; tretira se v razvojni fazi od konca razraščanja naprej (od BBCH 29),
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2 L/ha.

Korenje se tretira od razvojne faze, ko je drugi pravi list razvit, do faze, ko koren doseže 50% pričakovanega premera (BBCH 12-45).

- **glavnatem zelju:**

- za zatiranje vseh vrst **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
- za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2 L/ha.

Glavnato zelje se tretira od razvojne faze, ko je drugi pravi list razvit, do faze, ko glava doseže 50% pričakovane velikosti (BBCH 12-45).

FITOTOKSIČNOST: Sredstvo načeloma ni fitotoksično ob upoštevanju navodil za uporabo, vendar prehodnih znakov fitotoksičnosti ni mogoče povsem izključiti. Potrebna je previdnost, da pri škropljenju ne prihaja do prekrivanja območij tretiranih (škropljenih) površin.

2. MANJŠE UPORABE:

Manjše uporabe se navedejo na ločenem delu etikete z navodilom za uporabo, pri čemer se na etiketo navede opozorilo: »Učinkovitost in fitotoksičnost fitofarmacevtskega sredstva SELECT SUPER pri uporabi na navedenih gojenih rastlinah ni bila preverjena, zato odgovornost v zvezi z uporabo fitofarmacevtskega sredstva SELECT SUPER na navedenih gojenih rastlinah prevzame uporabnik.«.

Sredstvo SELECT SUPER se kot manjša uporaba uporablja v/na:

- **bobu za stročje in sveže zrnje** za zatiranje **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha; tretira se od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze devetih razvitih listov (BBCH 12-19).
- **šparglijh** za zatiranje **enoletnega ozkolistnega plevela in enoletne latovke (*Poa annua*)** v odmerku 1,5 L/ha; tretiranje je dovoljeno le po spravi pridelka.
- **rdeči pesi, črni redkvi, vrtni redkvi (redkvici), rumeni kolerabi, hrenu in topinamburju:**
 - za zatiranje **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 0,8 L/ha,
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2 L/ha.Tretira se od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze devetih razvitih listov (BBCH 12-19).
- **pastinaku, peteršilju za koren, gomoljni zeleni, maku, lanu, lupini (za zeleno gnojenje) in soji:**
 - za zatiranje **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2 L/ha.Tretira se od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze devetih razvitih listov (BBCH 12-19), razen sojo, ki se jo tretira od razvojne faze razvitega prvega para listov do faze devetega poganjka ostalih redov (BBCH 12-30).
- **jagodah, vitlofu, radiču, brokoliju, cvetači, črnem korenu in strniščni repi:**
 - za zatiranje **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2 L/ha.
- **okrasnih rastlinah (gojenih iz čebulic, enoletnicah, grmovnicah in trajnicah, gojenih v gredah na prostem):**
 - za zatiranje **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 1 L/ha,
 - za zatiranje **plazeče pirnice (*Elymus repens*)** v odmerku 2 L/ha.
- **gozdnih drevesnicah, gozdnih nasadih ter nasadih smreke** za zatiranje **enoletnega ozkolistnega plevela** v odmerku 2 L/ha.

OPOZORILO ZA MANJŠE UPORABE: Sredstvo lahko uporabljajo samo poklicni pridelovalci.

Priporočena poraba vode je 200-400 L/ha.

ČAS TRETIRANJA GLEDE NA RAZVOJNO FAZO PLEVELA:

Enoletni ozkolistni plevel naj ima v času tretiranja razvite vsaj 3 liste; tretiranje se lahko opravi najpozneje do konca razraščanja plevela.

Enoletno latovko se lahko zatira v odmerku 2 L/ha tudi v poznejših razvojnih fazah, vendar le v nekaterih gojenih rastlinah, kot je navedeno zgoraj.

Plazeča pirnica naj bo v času tretiranja visoka od 15 do največ 35 cm.

OPOZORILA: Sredstvo se lahko uporablja samo na prostem. S sredstvom je na istem zemljišču dovoljeno največ eno tretiranje v eni rastni sezoni. Potrebno je preprečiti zanašanje na sosednje gojene rastline.

ANTIREZISTENTNA STRATEGIJA: Sredstvo SELECT SUPER vsebuje aktivno snov *kletodim*, ki deluje kot zaviralec encima sinteze lipidov (ACC inhibitor) iz skupine HRAC A. Tveganje za razvoj rezistence (odpornosti) je srednje do visoko, v kolikor se sredstvo SELECT SUPER uporablja brez vsakršnih omejitev. Pri večletni zaporedni uporabi herbicidov z enakim načinom delovanja na istih površinah, lahko na takšnih površinah bolj odporni pleveli preživijo, se razmnožijo in postanejo prevladujoči. Pojavu rezistence se je možno izogniti ali ga vsaj upočasniti z menjavanjem ali mešanjem sredstev, ki imajo različne načine delovanja.

KARENCA: Karenca za oljno ogrščico, mak, lan in sojo je 120 dni; za sladkorno peso, krmno peso, krompir, čebulo iz čebulčka, spomladansko čebulo, česen, šalotko, vitlof in radič je 56 dni; za korenje, črni koren, peteršilj za koren, topinambur, hren, rumeno kolerabo, pastinak, gomoljno zeleno, črno redkev, vrtno redkev, rdečo peso in strniščno repo je 48 dni; za fižol za stročje in sveže zrnje, bob za stročje in sveže zrnje, grah za stročje in jagode je 30 dni; za glavnatu zelje, brokoli in cvetačo je 28 dni; za čebulo iz semena in šparglje je zagotovljena s časom uporabe; za lupino je karenca zagotovljena z načinom uporabe; za okrasne rastline, gozdne drevesnice, gozdne nasade in nasade smreke karenca ni potrebna.

MEJNA VREDNOST OSTANKOV: Mejne vrednosti ostankov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih za aktivno snov *kletodim* so določene s predpisi o mejnih vrednostih ostankov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih.

3. NEVARNOST ZA ZDRAVJE LJUDI IN OKOLJE

Sredstvo SELECT SUPER se **razvršča** kot:

Strup. pri vdih. 1, H304

STOT SE3, H336

Nevarno za vodno okolje kronično 2, H411

Sredstvo SELECT SUPER se **označi** kot:

Piktogrami GHS:

GHS07

GHS08

GHS09

Opozorilne besede: Nevarno

Stavki o nevarnosti:

H304 Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno.

H336 Lahko povzroči zaspanost ali omotico.

H411 Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

Dodatne informacije o nevarnosti:

EUH401 Da bi preprečili tveganja za ljudi in okolje, ravnajte v skladu z navodili za uporabo.

EUH208 Vsebuje *kletodim*. Lahko povzroči alergijski odziv.

EUH066 Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože.

Previdnostni stavki - splošno: /

Previdnostni stavki - preprečevanje:

P261 Preprečiti vdihavanje hlapov/razpršila.

Previdnostni stavki - odziv:

P301+P310 PRI ZAUŽITJU: takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.

P331 NE izzvati bruhanja.

P312 Ob slabem počutju pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.

Previdnostni stavki - odziv:

P391 Prestreči razlito tekočino.

Previdnostni stavki - shranjevanje: /

Previdnostni stavki - odstranjevanje:

P501 Odstraniti vsebino/posodo pri pooblaščenem zbiralcu ali odstranjevalcu nevarnih odpadkov in odpadne embalaže.

Dodatni stavki:

SP1 S sredstvom ali njegovo embalažo ne onesnaževati vode. Naprav za nanašanje ne čistiti ali izplakovati v bližini površinskih voda. Preprečiti onesnaževanje preko drenažnih in odtočnih jarkov na kmetijskih zemljiščih in cestah.

Imetnik registracije je dolžan, da nevarnost in sestavo sredstva vidno označi na etiketi in v navodilu za uporabo. Oznake za nevarnost sredstva na etiketi mora imetnik registracije uskladiti z vsakokratnimi spremembami v zakonodaji, odločitvami pristojnih organov Evropske unije za razvrščanje, novimi spoznanji in manjšimi spremembami, ki nastanejo po izdaji te odločbe. Imetnik registracije mora o spremembi obvestiti Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

OPOZORILA: Pri tretiranju je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se upošteva predpise s področja varovanja voda. Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba upoštevati netretiran varnostni pas 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. reda in 5 m tlorisne širine od meje brega voda 2. reda.

VARSTVO PRI DELU: Pri rokovanju s koncentriranim sredstvom, mešanju škropilne brozge ter polnjenju oziroma čiščenju rezervoarja mora delavec uporabljati primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice) in zaprte čevlje.

Med tretiranjem s traktorsko nošeno/vlečeno škropilnico mora delavec uporabljati primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice) in zaprte čevlje.

Med škropljenjem z ročno/oprtno škropilnico mora delavec uporabljati primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice) in zaprte čevlje.

Pri stiku s tretiranimi rastlinami mora delavec uporabljati primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice) in zaprte čevlje.

DELOVNA KARENCA: Vstop delavcev na tretirano površino je dovoljen, ko se škropilna brozga na tretirani površini posuši.

PRVA POMOČ IN MEDICINSKI UKREPI OB NEZGODI:

Opozorilo: Posebej pomembno je, da se ne izziva bruhanja, ponesrečencu se ne daje piti ničesar, niti se ne izvaja izpiranja želodca!

Splošni ukrepi: Prizadeto osebo se čim prej umakne iz kontaminiranega območja na svež zrak oziroma v dobro prezračen prostor in se jo zavaruje pred mrazom ter vročino. Zagotovi se ji osnovne življenjske funkcije poišče zdravniško pomoč.

Pri vdihavanju: Ravnati se je treba v skladu s splošnimi ukrepi.

Stik s kožo: Odstrani se kontaminirana oblačila in obutev, kožo se temeljito umije z vodo in milom. V primeru draženja kože se takoj poišče zdravniško pomoč. Pred ponovno uporabo je potrebno delovno obleko oprati.

Stik z očmi: S palcem in kazalcem se razpre očesni vekci in oči temeljito spero s čisto mlačno vodo. V primeru draženja oči se je treba posvetovati z zdravnikom ali okulistom.

Pri zaužitju: Usta se temeljito speremo z vodo, ponesrečencu se ne daje piti ničesar. Takoj se pokliče zdravnika. **NE IZZIVA SE BRUHANJA!** V primeru spontanega bruhanja mora biti glava ponesrečene osebe nižje od bokov, da se prepreči aspiracija. Če je možno, se zdravniku predloži navodila za uporabo sredstva.

Medicinska pomoč: **Pri zaužitju se praviloma ne izpira želodca, niti se ne daje aktivnega oglja zaradi nevarnosti aspiracije.** Zagotoviti in vzdrževati je treba osnovne življenjske funkcije. Želodca se ne izpira, razen če tako tako svetuje Center za zastrupitve (Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ). Živalsko oglje in salinično odvajalo se daje le, če tako svetuje Center za zastrupitve (Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ). Zdravljenje je simptomatično in podporno. O specifičnem protistrupu se je treba posvetovati s Centrom za zastrupitve (Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ).